

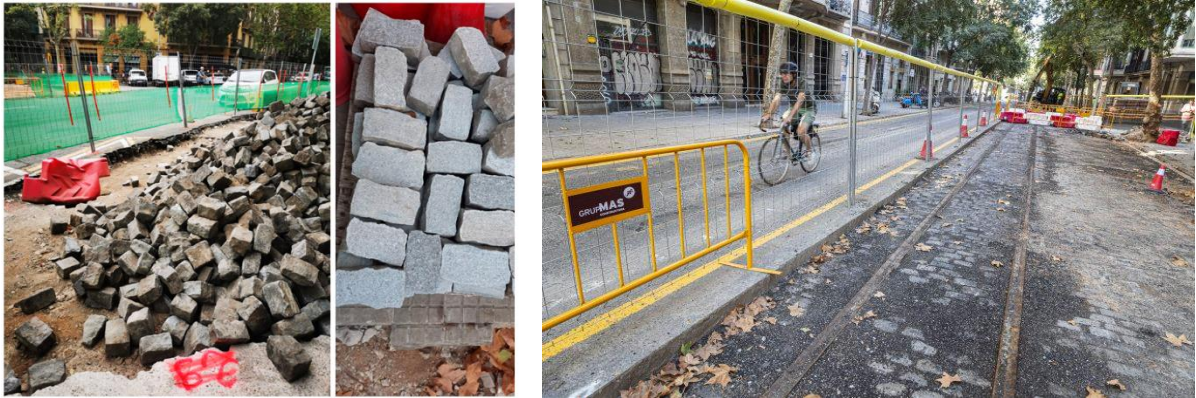

[INCLOU MATERIAL AUDIOVISUAL] Els eixos verds de l'Eixample integraran llambordes i vies de tramvia antigues totalment accessibles per preservar la memòria i promoure la sostenibilitat

- » Les obres dels quatre primers eixos verds de l'Eixample han posat al descobert sota l'asfalt llambordes i alguns trams de vies del tramvia històric de Barcelona, majoritàriament al carrer de Girona i al del Consell de Cent
- » S'ha trobat una solució per integrar-les al nou paviment com a record del passat de l'Eixample que garanteix al cent per cent l'accessibilitat i que s'ha compartit amb les entitats vinculades a les persones amb mobilitat reduïda
- » A diversos punts de Girona i la plaça d'Enric Granados es col·locaran 6.000 m² de llambordes tallades per la meitat, completament llises i amb junta estreta perquè el paviment sigui continu, regular i segur, tal com es va fer a la plaça del Born CCM
- » També a l'eix de Girona, entre Diputació i Gran Via, es conservarà un tram d'uns 45 m de les antigues vies de tramvia inserit entre llambordes antigues en què s'haurà aplicat un tractament antilliscant i es reomplirà la ranura amb resina per allisar-la

Els nous eixos verds de l'Eixample recuperaran llambordes i vies de tramvia antigues aparegudes en el transcurs de les obres i les integraran de manera totalment accessible per preservar la memòria històrica de l'àmbit i promoure la sostenibilitat i el reciclatge de materials. La mesura permetrà recordar com era la Barcelona del passat, connectar-la amb la del present i del futur i alhora posar en valor dos dels eixos principals del model urbà que està aplicant el Govern municipal: la nova concepció de la conservació del patrimoni i l'aprofitament de materials existents en el context actual d'emergència climàtica.

Els treballs de transformació dels carrers del Consell de Cent, Girona, Borrell i Rocafort, iniciats el juliol passat en el marc del pla Superilla Barcelona, han posat al descobert sota l'asfalt antigues llambordes granítiques dels carrers de l'Eixample i també vies del tramvia històric de la ciutat. Els dos elements s'han trobat majoritàriament als carrers de Girona i de Consell de Cent.

Aquests elements són un testimoni de la Barcelona de principis de segle passat, en què l'espai públic estava protagonitzat pels vianants i la mobilitat de la trama Cerdà estava organitzada al voltant dels tramvies i no dels cotxes. El pla Superilla Barcelona vol recuperar aquest esperit i posar les persones, les bicicletes i el tramvia al centre de les prioritats de l'espai públic. Per això, és important trobar l'encaix per mantenir la memòria de la ciutat en forma de llambordes i vies antigues i actualitzar-la dins dels nous eixos verds.

Davant d'aquestes troballes, l'Ajuntament va començar a estudiar una manera d'incorporar-les que garantís al cent per cent el pas de totes les persones per damunt de les llambordes i les vies. La condició necessària i essencial era que el paviment resultant fos regular, segur i sense juntes obertes que no suposés cap dificultat ni perill a l'hora de caminar-hi. Les últimes setmanes s'han fet diverses proves sobre el terreny per testejar els procediments disponibles amb la instal·lació d'algunes llambordes ja tractades, i s'han fet visites in situ amb veïns i veïnes, comerciants, l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) i les entitats que en formen part per poder consensuar una solució satisfactòria.

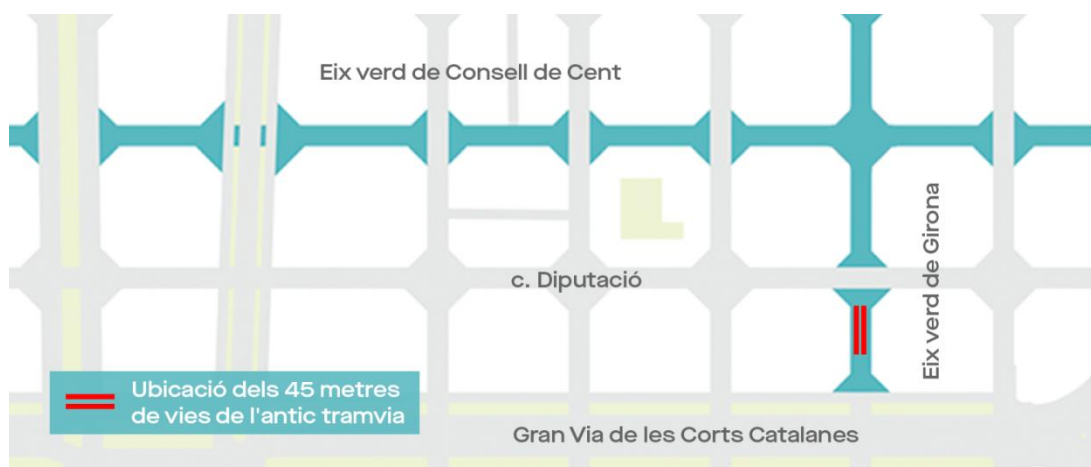

A les dues fotos de l'esquerra, llambordes amb el tractament aplicat per allisar-les, i a la dreta un àmbit dels eixos verds on s'ha testejat el paviment amb llambordes tractades.

Així doncs, les llambordes es portaran a un taller especialitzat per tallar-les i deixar-les completament llises, i després s'hi aplicarà una tècnica de flamejat per fer que no rellisquin. S'instal·laran en alguns trams de l'eix verd de Girona –entre Gran Via i Diputació, entre València i Mallorca i a tots els xamfrans– i a la plaça d'Enric Granados, i es col·locaran amb junta estreta per assegurar en tot moment l'accessibilitat. En total, se'n mantindrà 6.000 m². És un model molt similar al que es va aplicar a l'entorn del Born Centre de Cultura i Memòria.

Quant a les vies, n'han aparegut al tram de l'eix de Girona entre Gran Via i Diputació, al de Consell de Cent entre Aribau i Muntaner i a altres petits trams a algun xamfrà. Per les condicions topogràfiques de les vies trobades, les més idònies per conservar són un tram d'uns 45 metres de Girona entre Diputació i la Gran Via. Aquest àmbit es pavimentarà amb llambordes llises recuperades i inclourà les vies enrasades en el mateix nivell per no generar ressalts, de manera que hi haurà un doble record històric. S'aplicarà un tractament antilliscant a la via i es reomplirà la ranura existent amb resina per garantir que la superfície sigui llisa.

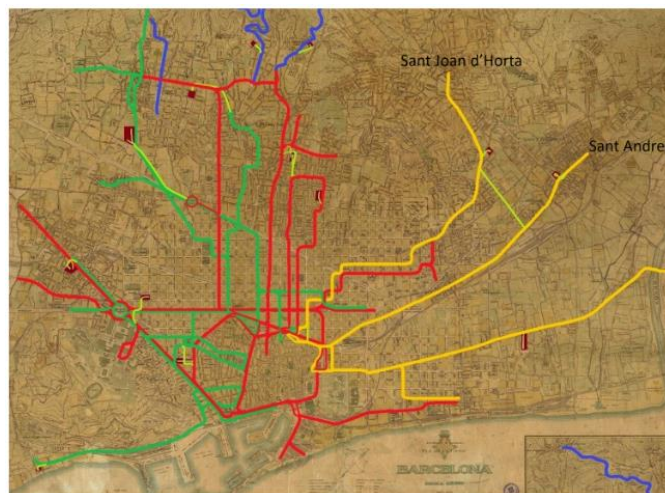

Context històric de les llambordes i les vies de tramvia

L'any 1893, es va redactar el Projecte general d'urbanització de totes les vies de l'Eixample. Per a les calçades de més circulació, es proposava l'ús de llambordes de pedres dures com pòrfirs o granits estrangers, amb peces de 10-22 cm d'ample, 18-22 cm de llarg i 14-16 cm d'alt.

En aquest context, es té constància que al 1914 el 43% del paviment de l'Eixample ja és de llamborda. Les llambordes antigues que ara es reciclaran en els nous eixos verds correspondrien a aquesta època de principis del segle XX i van ser-hi fins als anys 60, quan es va asfaltar els carrers.

Pel que fa a l'origen de les vies, Barcelona va tenir tramvia per primera vegada el 1872, quan es va inaugurar la primera línia entre el Pla de la Boqueria i Josepets (plaça Lesseps). Des de llavors, la xarxa va anar creixent amb noves línies del Poblenou al Pla de Palau (1877), a Sant Gervasi (1878), a Sarrià, a les Corts (1879), a Horta (1883) i la línia del litoral a Badalona (1885), que passava per Sant Martí de Provençals i Sant Adrià del Besòs. Als anys 20, les línies del tramvia van arribar al màxim històric de 220 km de longitud.

Línies del tramvia antic de Barcelona.

Les primeres vies de tramvia que es van instal·lar al carrer de Girona pertanyen a l'itinerari de la ronda de la Universitat fins a Sant Joan d'Horta, recorregut que va ser vigent des de finals del s. XIX fins a mitjan s. XX. Es tracta d'una via estreta d'un metre d'amplada sobre llamborda, i les que s'han descobert ara s'atribuirien a aquesta època.

A l'esquerra, pas del tramvia pel carrer de Girona (itinerari ronda Universitat-Sant Joan d'Horta), i a la dreta, la plaça de Catalunya amb tramvia, carruatges i vianants (1913).

A l'esquerra, plaça de Catalunya durant la paralizació dels tramvies degut a la vaga, amb vianants i manifestants (1934), i a la dreta, pas del tramvia i paviment de llambordes al carrer del Clot amb el carrer de Rogent (1930).

Amb la irrupció massiva del vehicle privat, als anys 1960 i 1970, s'asfalta la ciutat, i les línies del tramvia conviuen amb l'asfalt fins al 1971, quan tanquen totes les línies existents menys el Tramvia Blau

Material audiovisual

[ÀUDIO Declaració de la tinenta d'Alcaldia, Janet Sanz](#)

[ÀUDIO Declaració del regidor Joan Ramon Riera](#)

[Imatges \(ZIP\)](#)